



Nordlaks AS  
Postboks 224

8455 STOKMARKNES

Vår ref.  
17/684-22/TO

Arkivkode  
P56

Deres ref.

Dato  
06.05.2019

## MELDING OM POLITISK VEDTAK - HAVFARM I HAMARØY

Kommunestyret behandlet i møte 02.05.2019 sak 21/19.

### Følgende vedtak ble fattet:

I medhold av plan- og bygningslovens § 12-8 vedtas det at områderegulering for areal for Havfarm som angitt i planutkastet kan igangsettes.

All politisk behandling av planprogram skal skje i kommunestyret.

### Saksutredning:

Hamarøy kommune mottok 15. februar 2019 planinitiativ og anmodning om oppstart av reguleringsplan (områderegulering) fra Nordlaks. Oppstartsmøte ble holdt 22. februar 2019 ved Salmon Center i Bodø. Se vedlegg for referat fra oppstartsmøtet.

En forutsetning for oppstart av planarbeidet er at Hamarøy kommune er positivt innstilt til at det utarbeides en reguleringsplan som legger til rette for nevnte formål i området, jf. pbl. § 12-2. (dvs. at kommunen mener at lokalisering av denne formen for oppdrett i området bør kunne tilpasses verneinteresser og andre former for bruk av området).

### Formål med planen:

Formålet med reguleringsplanen er å åpne for at deler av sjøarealet utenfor Tranøy i Hamarøy kommune kan nyttes til akvakultur, gjennom å kunne drive havbruk med flyttbart akvakulturanlegg (Havfarm 2). Det skisserte aktivitets-/driftsområdet er på om lag 75 kvm<sup>2</sup> og omfatter sjøområdene nord, vest og sørvest for Tranøy.

Gjeldende sikkerhetssoner rundt akvakulturanlegg er 20 meter ferdselsforbudssone og 100 meter fiskeforbudssone. Sikkerhetssoner for Havfarmen vil søkes avklart i planprosessen. Ettersom havfarmen er flyttbar og ikke skal beslaglegge mer areal enn selve anlegget og nødvendig sikringsone skal det være mulig å nytte arealene i planområdet til andre formål og aktiviteter.

I den grad det er aktuelt å sette av arealformål eksklusivt til akvakultur, antas det at dette begrenses til de mest brukte ankringsområdene.

Se vedlagt planinitiativ og [www.nordlaks.no/havfarm](http://www.nordlaks.no/havfarm) for mer informasjon om havfarm-prosjektet.

#### Forhold til eksisterende planer:

Gjeldende plan for området er kommuneplanens arealdel, vedtatt 15.10.2009, hvor det aktuelle planområdet er avsatt til NFFF; sjøareal for allmenn flerbruk i sjø, herunder fiske, ferdsel, tangskjæring mv. Planlagt tiltak er dermed ikke i samsvar med gjeldende kommuneplan (se vedlagt kartutsnitt).

Planområdet grenser mot FN-8, som er avsatt til fiske, ferdsel, friluftsliv og natur. Dette er områder med viktige naturverdier som Hamarøy kommune ønsker å beholde mest mulig urørt. Etter tilbakemeldinger er planområdet som ble presentert i tidligere infomøte justert så det ikke lenger overlapper med FN-8.

Strategiplan for Havbruk Salten 2017-2027, som Hamarøy har sluttet seg til, angir mål for satsning og utvikling av havbruksnæringen i Saltenregionen, og presenterer hovedmål om økt verdiskapning og sysselsetting i havbruksnæringen i Salten. Prosjektet bør ses i sammenheng med denne.

04. oktober 2018 vedtok kommunestyret (sak 64/18) deltakelse i arbeid med ny interkommunal kystsoneplan for Ofoten og Hamarøy. En eventuell ny reguleringsplan i sjø innen kystsoneplanens arealer vil gi føringer for og må tas med i kystsoneplanens arbeide. I følge framdriftsplanen til interkommunal kystsoneplan antas det at endelig planvedtak vil falle til februar/mars 2020.

Som utgangspunkt er det generelt ønskelig at overordnet lokalisering av områder for akvakultur skjer på kommuneplannivå. I dette tilfellet har Fylkesmannen anbefalt bruk av reguleringsplan (områderegulering) ettersom kommunen ikke har anledning til å utarbeide kommunedelplan for området eller revidere kommuneplan innenfor ønsket tidsramme.

#### **Bakgrunn:**

5. september 2017 offentliggjorde Nærings- og fiskeridepartementet at Nordlaks AS gis endelig tilsagn om totalt 21 utviklingstillatelser til bygging av to ulike havfarmere. Den første havfarmen skal være stasjonær, og det planlegges at denne skal ligge fast forankret på en lokalitet i Hadsel kommune i Vesterålen. Havfarm 2 vil basere seg på dynamisk posisjonering og vil ikke ha permanent forankringsystem. I forbindelse med lokalisering av Havfarm 2 har Nordlaks vurdert sjøområdene utenfor Tranøy i Hamarøy kommune som velegnet og aktuelle.

Utviklingstillatelsene er en midlertidig ordning med særtillatelser som kan tildeles prosjekter som innebærer betydelig innovasjon og betydelige investeringer. Formålet er å legge til rette for utvikling av teknologi som kan bidra til å løse en eller flere av de miljø- og arealutfordringene som akvakulturnæringen står overfor, for eksempel ved konstruksjon av prototyper og testanlegg, industriell design, utstyrsinstallasjon og fullskala prøveproduksjon.

Det er fylkeskommunen som har tildelingsmyndighet og ansvaret for koordinering av søknader om akvakulturtillatelser. Dersom planlagt tiltak ikke er i samsvar med gjeldende arealplan må dette avklares med planmyndigheten, som er kommunen, før søknad om akvakulturtillatelse kan oversendes til fylkeskommunen.

Det har ikke vært avsatt areal til akvakultur i gjeldende planer i de aktuelle områdene hverken i Hadsel og Hamarøy. I kommuneplanens arealdel for Hamarøy (2009) er det aktuelle havområdet, som nevnt, regulert til NFFF; sjøareal for allmenn flerbruk i sjø, herunder fiske, ferdsel, tangskjæring mv. I Hadsel kommune ble den arealmessige avklaringen behandlet som en dispensasjon. Hamarøy kommune vurderte også mulighetene for å behandle saken som en dispensasjon, og oppfordret Nordlaks til å sende søknad om dispensasjon fra kommuneplanens arealdel i kommunestyrevedtak, datert 09.11.2017 sak 74/17.

Etter dialogmøte i Bodø 23. oktober 2018, hvor representanter fra Hamarøy kommunes administrasjon, Nordlaks, Akvaplan Niva, Nordland fylkeskommune og Fylkesmannen i Nordland var tilstede, kom man frem til at bruk av dispensasjon ikke er ønskelig for tiltak som kan føre til vesentlige virkninger, jf. plan- og bygningslovens § 12-1. Fylkesmannen anbefalte i stedet bruk av reguleringsplan.

Bakgrunnen for anbefalingen er ifølge Fylkesmannen at bruk av reguleringsplan:

- gir mulighet for å gi tilfredsstillende bestemmelser om bla. lokalisering og forflytting av havfarmen.
- gir grunnlag for å få utført en tilfredsstillende og tilstrekkelig utredning / beskrivelse av virkningene "på tiltaksnivå" for dette anlegget.
- sikrer medvirkning i større grad enn ved søknad om tillatelse etter akvakulturloven eller en eventuell dispensasjon.

Nordlaks har tatt anbefalingen fra Fylkesmannen til følge og siden vurdert mulighetene for å utarbeide reguleringsplan for det aktuelle området.

## Områderegulering:

### Valg av plantype:

I loven skiller det mellom to reguleringstyper; områderegulering og detaljregulering. Kjennetegn og forskjeller mellom de to plantypene er videre utdypet i reguleringsplan-veilederen kapittel 2.4, publisert 10. september 2018. Valg av plantype avhenger særlig av ønsket detaljeringsgrad og formålet med planen.

I denne saken pekes det på områderegulering som rett plantype ut i fra planområdets størrelse, begrenset behov for detaljering og at hovedformålet er å avklare arealbruken av området. Også muligheten for å stille krav om detaljregulering ansees relevant.

Bruken av områderegulering er videre utdypet i reguleringsplanveilederen kapittel 2.5. Her fremgår at det primære formålet med områderegulering er at planen skal avklare hovedstrukturene og prinsippene for bruk, vern og utforming av arealer og fysiske omgivelser i et område, og/eller legge rammer for videre detaljering. Plantypen skal brukes når kommuneplanens arealdel stiller krav om det, eller når kommunen ellers ser seg tjent med å lage en reguleringsplan for å se et større område i sammenheng.

Selv om områderegulering i utgangspunktet er tenkt som en plan hvor rammene for utviklingen i et område gis, er det ikke noe i veien for at plantypen også brukes til å detaljplanlegge hele eller deler av området. Valg av detaljeringsgrad må gjøres ut fra den konkrete situasjonen, ønsket fremdrift, og hvilket fokus planen vektlegger.

## Hvem kan utarbeide områderegulering?

Kommunen har i utgangspunktet ansvaret for å utarbeide områderegulering. Kommunen kan imidlertid overlate til andre myndigheter og private å utarbeide forslag til områderegulering. I dette ligger det at kommunen kan overlate til private å stå for hele eller deler av det planfaglige arbeidet innenfor de rammer kommunen bestemmer, og dekke kostnadene ved dette helt eller delvis. For denne planen er det avtalt at forslagsstiller selv engasjerer konsulent og dekker alle kostnadene ved utarbeidelse av planen.

Det er kommunen som har det formelle ansvaret for rammer, innhold og framdrift i planprosessen. Dersom private tar initiativ til områderegulering, som i dette tilfellet, skal kommunen vedta oppstart av og rammer for planarbeidet på ordinær måte.

## Samarbeidsavtale:

Ett av temaene i oppstartsmøtet var om det anses nødvendig å utarbeide en samarbeidsavtale for planarbeidet. Det er ingen krav om en slik samarbeidsavtale, og ikke alltid behov, men kan enkelte ganger være hensiktsmessig. Selv om det er inngått avtale om at private utarbeider områderegulering for et område, har kommunen det formelle ansvaret for planprosess og innhold.

En samarbeidsavtale kan omhandle formål, rammer for innhold og utforming, forholdet til planstrategi og kommuneplan, planområde, organisering, samarbeid, fremdrift og fordeling av arbeid og kostnader - og dermed bidra til økt gjensidig forutsigbarhet.

Det er foreløpig gjort en vurdering om at en slik samarbeidsavtale ikke er nødvendig. Både forslagsstiller og administrasjonen vurderer i utgangspunktet føringer i plan- og bygningsloven for å være tilstrekkelig.

Dersom kommunestyret allikevel ser behovet for en slik samarbeidsavtale bes det om at dette inkluderes i vedtaket.

## Konsekvensutredning:

I henhold til forskriften om konsekvensutredninger (KU) skal spørsmålet om reguleringsplanen er KU-pliktig avklares før varsel om planoppstart.

I vurderingen av om en plan eller et tiltak kan få vesentlige virkninger for miljø eller samfunn, skal det ses til egenskaper ved planen/tiltaket, samt lokalisering og påvirkning på omgivelsene.

I den aktuelle saken er det vurdert at reguleringsplanen hverken fanges opp av § 6 eller § 7 i forskrift om konsekvensutredninger, og utløser dermed ikke automatisk utredningsplikt. Planarbeidet fanges imidlertid opp av § 8, og vurderes å medføre vesentlige virkninger for miljø eller samfunn. Det fanges således opp av § 10. Dette innebærer at reguleringsarbeidet utløser KU-plikt etter forskrift om konsekvensutredninger.

Selv om det formelt ikke stilles krav om planprogram vurderes det som en hensiktsmessig løsning, bl.a. for å avklare utredningsbehov, utredningskrav og grensesnitt mot etterfølgende sektorlovbehandling.

Det registreres stort engasjement vedrørende miljømessige konsekvenser av prosjektet. Det er bla. innkommet uttalelse fra Natur og Ungdoms landsmøte, datert 14.01.2019 (sak 17/684-10).

## Økonomi:

### Vederlag for konvertering av utviklingstillatelser:

Utviklingstillatelsene er omtalt i laksetildelingsforskriften. Forskriftens § 23c sier at Fiskeridirektoratet kan gi tillatelse til at en utviklingstillatelse konverteres til en ordinær tillatelse etter endt prosjektperiode, men dette kan bare skje dersom kriteriene som er fastsatt for prosjektet er oppfylt.

Slik forskriften foreligger per nå skal det ved konvertering betales et vederlag på 10 millioner kroner per tillatelse til statskassen, justert i tråd med konsumprisindeksen.

### Havbruksfondet:

Stortinget besluttet i 2015 at det skal opprettes et havbruksfond. Fra og med 2016 skal 80 prosent av inntektene fra framtidig vekst i oppdrettsnæringen fordeles gjennom Havbruksfondet til kommunal sektor (kommuner og fylkeskommuner). Fiskeridirektoratet tar utgangspunkt i lokalitetsbiomasse.

Alle kommuner som ifølge akvakulturregisteret har klarerte lokaliteter for oppdrett av laks, ørret og regnbueørret i sjøvann, får en respektiv andel av inntektene som fordeles årlig. Jo høyere andel av lokalitetskapasitet den enkelte kommune har, jo større andel av midlene som fordeles vil tilfalle den enkelte kommune. Fordelingsnøkkelen i Havbruksfondet er: Kommunene 87,5 %, Fylkeskommunene 12,5 %.

Det skal videre holdes av 12,5 % av Havbruksfondet som fordeles blant kommuner som har klarert nye lokaliteter innenfor siste toårsperiode, men en øvre grense på 5 millioner kroner til en enkeltkommune.

Det er umulig å si akkurat hvor stor utbetalingene fra havbruksfondet blir ved neste tildeling. Dette kommer an på prisen oppdrettsselskapene er villig til å betale for kapasitetsvekst ved neste auksjon, samt hvor mange produksjonsområder hvor det blir tillatt vekst (trafikklyssystemet).

I 2018 gav en lokalitetsbiomasse på 10 000 tonn omlag 7 millioner kroner i utbetaling fra Havbruksfondet (i tillegg kom eventuell andel av de 12,5 % satt av til kommuner med vekst i lokalitets-MTB forrige toårsperiode).

### Eiendomsskatt:

Kommunen skriver i dag ut eiendomsskatt til alle oppdrettsanlegg i sjø. Et hvert oppdrettsanlegg skal takseres av en takstmann og skattelegges til den promille som er vedtatt av kommunestyret, i henhold til eiendomsskatteloven.

### Ringvirkninger:

Det er per nå ikke gjennomført utredninger av samfunnsøkonomiske ringvirkninger, i form av bosetting, servicenæring etc., som vil følge av prosjektet.

**Prosess:**

Aktivitet	2019
Prinsippsak oppstart (Planutvalget/Kommunestyret)	Mars/april
Utarbeidelse av planprogram	Mars/april
Behandling planprogram (Planutvalget)	Mai
Offentlig ettersyn / varsel om oppstart reguleringsarbeid	Mai/juni
Merknadsbehandling	Juni/juli
Saksforberedelse	August
Fastsettelse av planprogram (Planutvalget/Kommunestyret)	August
Utarbeidelse av konsekvensutredning, planbeskrivelse, plankart og bestemmelser, ROS-analyse	Juni/september
Saksforberedelse	September/oktober
1. gangsbehandling (Planutvalget)	Oktober
Offentlig ettersyn	Oktober/desember
Merknadsbehandling	Desember
2. gangsbehandling (planutvalget)	Desember/januar
Vedtak av plan (Kommunestyret)	Januar/februar

Som det framgår av fremdriftsplanen, vil politikerne komme i inngrep med utrednings- og planarbeidet på ordinær måte.

Det innebærer at forslag til planprogram vil bli forelagt administrasjonen og framlagt for planutvalget med tanke på utlegging for offentlig høring. Basert på vurdering av innkomne merknader vil utvalget deretter fastsette planprogrammet.

På bakgrunn av fastlagt planprogram, og i henhold til de krav plan- og bygningsloven stiller, utarbeides forslag til områderegulering med konsekvensutredning. I neste omgang vil deretter forslag til plan med konsekvensutredning bli framlagt for utvalget, med tanke på utlegging for offentlig ettersyn.

Det er normalt kommunens administrasjon som legger planforslaget frem til politisk 1. gangs behandling når administrasjonen mener forslaget er egnet for det. Private som samarbeider med kommunen om områderegulering, har i utgangspunktet ikke rett til å få lagt frem forslag til 1. gangs behandling slik de har ved privat detaljregulering etter § 12-11.

Etter offentlig ettersyn sluttbehandles planen, både i utvalget og kommunestyret.

**Vurdering:**

På bakgrunn av det ovenforstående er administrasjonens faglige vurdering at planinitiativ for Havfarm kan igangsettes som et privat planforslag (områderegulering), ettersom prosessen følger lov og forskrifter.

Administrasjonen vurderer at saken er av stor politisk interesse og at planspørsmålet derfor skal legges frem for kommunestyret.

Med vennlig hilsen  
Hamarøy kommune

Trine Olvik  
Formannskapssekretær

*Dette brevet er godkjent elektronisk og har derfor ingen signatur*

Kopi til:  
Ordfører Jan-Folke Sandes